

DAVRANIŞ BİLİMLERİ ve İLETİŞİM

GRUPLAR - 2

YRD.DOÇ.DR. ÖZGÜR GÜLDÜ

İnsanlar neden gruplara katılır?

- ✓ *Benzerleriyle yakın olma isteđi*
- ✓ *İlişki kurma etkileşimde bulunma isteği*
- ✓ *Ortak amacı gerçekleştirme*
- ✓ *Sosyal kimlik kazanma isteđi*
- ✓ *Güvenlik isteđi*
- ✓ *Güç elde etme isteđi*
- ✓ *Hayata anlam kazandırma çabası*
- ✓ *Statü elde etme isteđi*

Grubun birey üzerindeki etkileri nelerdir?

- ✓ ***Baskı ve korku yaratma:*** Grup, birey üzerinde baskı yaratır.

Bireyi, grup normlarına uymaya zorlar. Bu bağlamda eleştiri/farklı görüşler kısıtlanır, ortadan kaldırılır.

- ✓ ***Bireyselliği zayıflatma:*** Grupların genelinde, grup hedefleri

doğrultusunda hareket etmek ve grup bütünlüğünü zayıflatmamak öne çıkan özelliklerdir.

Grubun birey üzerindeki etkileri nelerdir?

- ✓ ***Gruba uyma:*** Grupların bireylerin davranışını şekillendirici etkisini ortaya koymuştur.
- ✓ ***Kararlarda daha fazla risk alma, davranışlarda daha sertliğe yönelme:*** Grupların önemli bir özelliği, alınan karar ve yapılan eylemlerin anonimleşmesidir. Grup kararlarının uygulanması sürecinde bireysellik kaybolur, grup kararı herkesin kararı haline gelir ve grup üyelerinden alınan karar uymaları beklenir.

Önemli Bir Grup Dinamiği olarak Liderlik

- ▶ Lider, grubun başında bulunan, grubu etkileyen, grupta heyecan oluşturan, grubu belirli hedefler ve amaçlar çerçevesinde harekete geçmeye ikna eden kişidir.
- ▶ Her toplumda liderlik önemli olsa da özellikle toplulukçu kültürün hakim olduğu yapılarda liderin etkisi çok daha güçlü bir şekilde hissedilir.
- ▶ Lidere yönetme gücü sağlayan otoritenin kaynağı üç temel faktöre dayanır:
 1. Geleneksel otorite
 2. Karizmatik otorite
 3. Yasal otorite

Önemli Bir Grup Dinamiği olarak Liderlik

- ▶ Sınıflama, liderlerin meşrutiyet kaynaklarını göstermesi açısından önemlidir.
- ▶ Bu noktada karizmatik liderlerin kitleleri harekete geçirmede, yönlendirmede çok daha etkili oldukları söylenebilir.
- ▶ Güçle ilgili önemli bir boyut ise, liderlerin gücü nasıl kullandıklarıyla ilgilidir.
- ▶ Bu noktada yönetme tarzlarına göre öne çıkan iki temel liderlik biçimi vardır:
 1. Otoriter liderlik
 2. Demokratik liderlik

Grupla ilgili Önemli Bazı Kavramlar

- ▶ **Grup içi kayırmacılık:** Kişilerin, grup üyesi olmaları nedeniyle pozitif yönde ayrımcılığa uğramalarını, kayırılmalarını ifade eder.
- ▶ **Normlar:** Grup içerisinde bireyin neleri yapıp yapmayacağını gösteren kurallardır. Çoğu zaman yazılı olarak bulunur.
 - Normlar, genel olarak üzerinde uzlaşma bulunan kuralları kapsar.
 - Normlar, bir toplumda, grupta olağan/alışıldık/normal olanı gösterir.
 - Normlar, yapılara bir düzen getirir ve belirsizliği ortadan kaldırır.
 - Normlar, grupları birbirinden ayıran standartları ortaya koyar.

Grupla ilgili Önemli Bazı Kavramlar

► **Roller:** kişiden beklenen davranışları ifade eder. Gruplar birbirlerinden çok farklı kişilik özelliklerine sahip insanlardan oluşur.

Bu bağlamda grup üyelerinin, grupta kendilerinden beklenen davranışları göstermesi, gruptaki başarısı, kalıcılığı açısından hayati öneme sahiptir.

► **Rol çatışması:** Kişinin farklı rollerinden kaynaklanan çatışmayı ifade eder.

Örneğin, bir işletmede hem çalışan olan, hem de etik kurulda yer alan bir kişinin, aynı departmanda samimi olduğu bir arkadaşının dosyası önüne geldiğinde, farklı rollerden kaynaklanan çatışma yaşaması.

Grupla ilgili Önemli Bazı Kavramlar

► **Statü:** Bir toplumda/kurumda/grupta kişinin pozisyonuna gösterilen saygıyı ifade eder. Bir toplumda/grupta öne çıkan statüler, o yapıyı anlamamız açısından büyük önem taşımaktadır.

Daha geniş bağlamda ele alındığında statüleri iki gruba ayırmak mümkündür.

- 1. Doğuştan gelen statüler**
- 2. Kazanılmış statüler**
- 3. Grup içerisinde statü**

Grupla ilgili Önemli Bazı Kavramlar

1. **Liyakat:**
2. **Sadakat:**
3. **Kıdem:**

Statüler, bir grupta bireyin nasıl davranacağını şekillendirir. Yetki ve sorumluluklarını, yapabileceklerini gösterir. Bunun yanında statü, kişiye nasıl davranılması gerektiği yönünde de belirleyicidir.

Grupla ilgili Önemli Bazı Kavramlar

► **Azınlık etkisi:** Grup içerisinde farklı düşünen azınlık durumundaki bireyin/kişilerin, kendi görüşünü gruba kabul ettirmesidir.

-- **Azınlık etkisi**, oluşması için grubun yapısı çok önemlidir. Grubun azınlığın görüşünü dinlemeye/anlamaya uygun bir yapısı olası önemlidir.

-- Bunun yanında **azınlık** durumundaki kişinin grup içerisindeki saygınlığı, konu üzerindeki uzmanlık bilgisinin yüksekliği, düşüncesinin gruba kabul ettirilmesi boyutunda önemlidir.